

Finansdepartementet

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum
2024-02-02Er beteckning
Diarienummer Fi2024/00259

Vårt tjänsteställe, handläggare

HKV FST JUR OFR, Anna Saarikoski,
anna.saarikoski@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Remissyttrande över betänkandet En reform för datadelning (SOU 2023:96)

Försvarsmakten har fått betänkandet *En reform för datadelning (SOU 2023:96)* på remiss och lämnar följande synpunkter.

Tillämpningsområdet för föreslagna författning

Av 4 § förslag till lag (202X:00) om den offentliga förvaltningens interoperabilitet framgår att den offentliga förvaltningen ska vid datadelning använda nationella interoperabilitetslösningar enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 §. I samma bestämmelse anges att detta inte ska tillämpas för de data som omfattas av datadelningen om det är olämpligt med hänsyn till krav på informationssäkerhet eller krav på skydd av Sveriges säkerhet.

Den föreslagna regleringen är bred och det är inte tydligt vad som avses med interoperabilitetslösningar. Det medför att det blir svårt att förutsäga konsekvenserna för berörda myndigheter och att gränsdragningen mot tänkta sektorsvisa regleringar avseende interoperabilitetslösningar inte blir tydlig. Försvarsmakten saknar vidare en analys av hur den föreslagna regleringen förhåller sig till den verksamhet som Försvarsmakten bedriver. Utredningen anger att det föreslagna undantaget endast kommer att bli aktuellt att tillämpa vid enstaka tillfällen (sid. 222). En sådan tillämpning av aktuellt undantag skulle inte ta höjd för Försvarsmaktens behov. Sammantaget, mot ovanstående bakgrund, förordar Försvarsmakten att det föreslagna undantaget breddas.

(ASA)

Vikten av säkerhet för nationella interoperabilitetslösningar

Försvarsmakten delar utredningens uppfattning att ökad datadelning leder till nya risker i form av större exponering av information (sid. 161). Vikten av säkerhet och risken med att samla information som rör flera myndigheter och aktörer har illustrerats genom exempelvis ransomware-attacken mot Tietoevry och attacken mot Vaccinationsregistret. Dessa exempel på attacker och informationsförluster är kända. Därutöver måste förutsättas att det sker intrång och informationsförluster som inte uppdragas.

Försvarsmakten konstaterar att utredarens uppdrag är komplext och i den mån en interoperabilitetslösning inte endast avser formatet för de data som ska utbytas utan även innebär att system kopplas samman, krävs adekvata säkerhetsåtgärder som säkerställer riktigheten av den information som delas samt säkerheten för de system som kommunicerar med varandra. Det är därför centralt att säkerheten för en interoperabilitetslösning omhändertas redan under framtagandet av denna och när föreskrifter tas fram för regleringen av interoperabilitetslösningar.

Utredaren har föreslagit ett utredningsuppdrag för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap; att utreda om adekvata, gemensamma och koordinerade skyddsnivåer eller andra lämpliga säkerhetsåtgärder kan användas vid datadelning inom den offentliga förvaltningen och med den offentliga förvaltningen. Ett sådant utredningsuppdrag bedömer Försvarsmakten inte är tillräckligt för att tillgoda säkerheten för de interoperabilitetslösningar som tas fram. Det behöver säkerställas att författningskrav rörande informationssäkerhet även omfattar den myndighet som svarar för en interoperabilitetslösning och de myndigheter som delar data genom en sådan lösning.

För att hantera krav på tillgänglighet, riktighet och sekretess för den information som berörs av en interoperabilitetslösning behöver sannolikt en samordnad informationsvärdering och samordnat skydd av informationen övervägas, vilket även utredningsuppdraget ovan återspeglar. Vidare – för att säkerställa förtroende för en gemensam säkerhet och gemensam nivå för säkerhetsåtgärder – kan samråd med den myndighet som har föreskriftsrätt rörande krav på informationssäkerhet, i likhet med vad som framgår av säkerhetsskyddslagen övervägas, jfr. 3 kap. 2 § säkerhetsskyddsförordningen (2021:955).

Framtagande av interoperabilitetslösningar och föreskrifter – i samråd med bl.a. Försvarsmakten

I betänkandet föreslås att Myndigheten för digital förvaltning ska ta fram nationella interoperabilitetslösningar i samarbete med offentlig förvaltning och andra aktörer, se 3 § i förslag till förordning (202X:00) om den offentliga förvaltningens interoperabilitet. I 4 § förslag till samma förordning föreslås även att Myndigheten för digital förvaltning får ett mandat att meddela föreskrifter om nationella interoperabilitetslösningar, efter att berörda aktörer getts tillfälle att yttra sig.

Utifrån Försvarsmaktens uppdrag att ytterst hävda Sveriges nationella oberoende och att myndigheten har skyddsvärden som återfinns i statlig grunddata har Försvarsmakten ett behov av att de interoperabilitetslösningar som tas fram inte äventyrar dessa skyddsvärden och att dessa lösningar därför tas fram i samråd med Försvarsmakten. På motsvarande sätt ser Försvarsmakten att eventuella föreskrifter om nationella interoperabilitetslösningar behöver tas fram i samråd med myndigheten. Försvarsmakten föreslår därför att det av en kommande förordning uttryckligen framgår att de nationella interoperabilitetslösningar och eventuella föreskrifter om sådana lösningar som ansvarig myndighet tar fram ska ske i samråd Försvarsmakten, bl.a. för att säkerställa den fortsatta tillämpningen av lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter. Motsvarande behov av att uttryckligen reglera krav på samråd kan finnas även för andra myndigheter.

I beredningen av detta yttrande har chefsingenjör IT-säkerhet Ulrik Söderblom och major Jens Nordin deltagit.

Detta yttrande har beslutats av chefsjurist Carin Bratt. I den slutliga handläggningen har dessutom ställföreträdande chefsjurist Helene Arango Magnusson, sektionschef Annika Grahn Sulusi deltagit och som föredragande försvarsjurist Anna Saarikoski.

Carin Bratt

Anna Saarikoski

Sändlista

Regeringskansliet (Finansdepartementet)

För kännedom

Försvarsdepartementet (RS och EFU)

HKV FST STAB ÖB GD Stöd

HKV FST STÖD LEDUND

Must